

Aluekehittämisen vastuualueen vuosikatsaus

Maakuntahallitus 20.11.2023 § 168

Asian tausta

Maakuntavaltuusto hyväksyi joulukuussa 2021 Uusimaa-ohjelman vuosille 2022–2025. "Reilusti edellä" -ohjelman kärkinä ovat seuraavat strategiset tavoitteet:

- Hiilineutraali maakunta
- T&K-investointien taso yli 5 % alueellisesta BKT:sta ja
- Työllisyysaste yli 80 %.

Uusimaa-ohjelman strategisten tavoitteiden toimeenpano muodostaa suunnan liiton koko toiminnalle, edunvalvonnalle sekä hankerahoitukselle. Tavoitteet tulee saavuttaa vuoteen 2030 mennessä.

Uusimaa on koko Suomen kasvun ja kehityksen veturi. Strategisten kärkien ja toiminnan vaikuttavuuden varmistamiseksi on olennaista, että myös valtio huomioi aluekehityslinjauksissaan nykyistä vahvemmin Uudenmaan erityisen roolin.

EU-tasolle suunnattu TKI-toiminnan ja yhteistyön strateginen konseptointi

T&K-tavoitteen saavuttamiseksi Uudenmaan liitto käynnisti keväällä 2023 tarjouskilpailun Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strategiseksi konseptoinniksi. Tarjouskilpailuun jätti tarjouksen yhteensä viisi eri konsortiota. Maakuntahallitus päätti kesäkuussa 2023 valita työn suorittajaksi Spinverse Oy:n ja MDI:n muodostaman konsortion. Työ aloitettiin elokuussa ja sen tulee olla valmis helmikuussa 2024.

Konsortiolta hankittava asiantuntijapalvelu täydentää Uudenmaan liiton aloittamaa työtä maakunnan TKI-toimijoiden yhteistyön tiivistämiseksi. Uudenmaan TKI-toimijat tekevät jo nyt vaikuttavaa TKI-toimintaa monilla eri sektoreilla, jotka tuottavat ratkaisuja niin ilmastokriisiin, luontokatoon, globaaleihin terveystieteisiin ja erilaisiin sosiaalisiin haasteisiin. Toimijat ovat vahvasti sitoutuneet YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin sekä EU:n vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Se myös tukee osaltaan liiton työtä kansallisen ja ennen kaikkea EU- ja kansainvälisen edunvalvonnan kehittämiseksi. Asiantuntijapalvelu antaa vahvan pohjan Uudenmaan liiton hallituksen työlle edunvalvonnassa, EU-yhteistyössä sekä tulevassa ohjelmatyössä.

Tavoitteena on nostaa koko maakunnan kattavan TKI-toiminnan tasoa ja näytävyyttä siten, että saamme aikaan alueellamme tapahtuvasta toiminnasta ja lähivuosien näkymistä olevan konseptikuvauksen, jolla alueemme TKI-toimijat vastaavat EU:n tavoitteisiin ja joka laajana yhteistyönä tuotettuna on alueemme TKI-toimijoiden ja päättäjien käytössä.

Työn keskeiset tavoitteet ovat:

1. Laatia alueellamme tapahtuvasta toiminnasta ja lähivuosien näkymistä **strateginen tilannekuva ja konseptokuva**, jolla alueemme TKI-

toimijat vastaavat keskeisiin EU:n tavoitteisiin ja politiikka- ja rahoitusohjelmiin.

2. Laatia näkymä **tulevaan EU-rahoitteisen TKI-toiminnan kehittämiseen Uudellamaalla** ja konsepti vuorovaikutusprosessin jatkamisesta.
3. Kuvata, **mitä toimia tarvittaisiin**, että TKI-panostukset Uudellamaalla nousisivat 5 % alueellisesta BKT:sta. Erytynen painotus tulee olla pk-yritysten TKI-potentiaalin arvioimisessa Uudellamaalla.
4. Organisoida ja toteuttaa työn tekemistä auttava vuorovaikutusprosessi sekä siihen liittyvät toiminnot ja lisäksi luoda **konsepti Uudenmaan toimijoiden TKI-yhteistyön kehittämistä** jatkossa.

Työ toteutetaan kolmessa eri vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa työpöytätyöskentelyksi tehdään lähtötietojen analyysi ja tilannekuvan muodostaminen. Toisessa vaiheessa tehdään TKI-toimijoiden ja päättäjien osallistaminen. Tämä vaihe sisältää toimijoiden kartoituksen, kyselytutkimuksen (350 kpl) ja haastattelut (23 kpl) sekä merkittävänä toimena päättäjien ja tki-toimijoiden roundtable-keskustelut (3 kpl). Kolmas vaihe sisältää konseptoinnin, materiaalin tuottamisen sekä tulosten jakamisen.

Uudenmaan liitto on perustanut työn seuraamista ja ohjaamista varten sisäisen ohjausryhmän. Työn eteneminen tuodaan tiedoksi maakuntahallitukselle syys-, joulukuun ja maaliskuun kokouksissa.

Uusimaa-ohjelman työllisyyttä koskeva kärkitavoite

Työllisyys- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuu siirtyy 2025 alusta TE-toimistoista kuntien muodostamille TE-alueille. Lähes miljoonan työssäkäyvän Uusimaa on ylivoimaisesti Suomen suurin yhtenäinen työssäkäyntialue. Uudenmaan kunnat ovat avainasemassa TE-uudistuksen toimeenpanossa ja onnistumisessa, sekä sijainniltaan että volyymiltaan.

Kuntajohtajat tekivät syksyllä 2021 aloitteen Uudenmaan roolin vahvistamisesta TE24-uudistuksen edunvalvonnassa ja valmistelun fasilitoinnissa. Sen seurauksena kunnat ja liitto valmistelivat yhteiset linjaukset TE24-uudistuksesta, joiden pohjalta muodostui myös yhteinen lausunto TE24-uudistuksen lakiesitykseen kesällä 2022. Tässä lausunnossa peräänkuulutettiin valtiolta vahvempaa Uudenmaan erityispiirteiden huomiointia.

Keväällä 2022 Uudenmaan liitto käynnisti kuntien toiveesta pilotin liiton roolin vahvistamisesta TE24-uudistuksen fasilitoinnissa koko maakunnan kattavasti. Yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa tähän resursoitiin 1,5 määräaikaista HTV:tä vuoden 2023 loppuun. Tehtävänä on oli fasilitoida ja tukea kuntia TE24-uudistuksessa sekä jakaa ja tuottaa tietoa kuntien tarpeisiin. Kokeilun aikana Uudenmaan liitto loi verkostot kuntiin, ELY-keskukseen, TEM:iin, sekä muihin uudistuksen kannalta keskeisiin sidosryhmiin Uudellamaalla ja muissa maakunnissa.

Uudenmaan maakuntahallitus hyväksyi 17.4.2023 liiton 25 % omarahoitusosuuden ESR-rahoitteiselle TEPA24 Uusimaa-hankkeelle. 2,5 -vuotisen hankkeen tavoitteena on yhdessä kuntien ja työllisyydenhoidon kannalta keskeisten sidosryhmien kanssa toimia yhteisen tahtotilan ja edunvalvonnan foorumina ja kokoajana, sekä tukea kuntien yhteistyön toimintatavan ja palvelustrategian muodostumista, joka huomioi Uudenmaan erityispiirteet ja haasteet TE-keskuksista siirtyvien

työllisyyden- ja yrityspalveluiden hoidossa.

Hanke toteuttaa alueellisia kehittämistavoitteita tukien erityisesti maakuntaohjelman strategista tavoitetta saavuttaa 80 prosentin työllisyysaste Uudellamaalla vuoteen 2030 mennessä. Hankkeeseen on palkattu projektipäällikkö, viestinnän asiantuntija sekä hankeasiantuntija.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä aluekehittämisen vastuualueen vuosikatsaus tiedoksi
- viedä se tiedoksi maakuntavaltuustolle.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Esittelijä:

Vs. Maakuntajohtaja Tuija Telén

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen

Maakuntavaltuusto 12.12.2023 § 29
479/00.01.03.00/2023

Asiassa annettiin suulliset asiantuntijaselostukset kokouksessa.

Päätösesitys:

Maakuntavaltuusto päättää merkitä vuosikatsauksen tiedoksi.

Päätös:

Maakuntavaltuusto päätti esityksen mukaan.